

A hűség falvairól szóló törvényhez

A most előterjesztett törvényjavaslatban a trianoni békediktátum egyetlen komoly területi revíziójához vezető hazafias és hősies helytállásnak kívánunk méltó emléket állítani. A Sopronnal együtt visszacsatolt községek bátor kiállításáról van szó.

Ennek során ténylegesen szembeszálltak a nagyhatalmi békediktátummal: nemcsak kimondták, hogy „nem nyugszunk bele”, hanem ezért tenni is mertek, méghozzá eredményesen.

Az, hogy a törvényben felsorolt falvak ma Magyarországhoz tartoznak:

- fegyveres akció eredménye és másfél éves kitartó helyi ellenállás eredménye, valamint
- kormányzati támogatásnak és hatékony diplomáciai tárgyalásoknak köszönhető.

Elsőként egy igen sajátos körülményről szeretnék megemlékezni ezeknek a hűséges falvaknak a történetében.

Németkeresztes és *Horvátlövő* településeknek már nevei is elárulják nemzetiségi hovatartozásukat. Német és horvát nemzetiségű falvakról van tehát szó. Ez a törvénytervezet a Magyar Országgyűlés részéről főhajtás a német és horvát szószólok, illetve az általuk képviselt közösségek felé is, akik mártírokat is adtak a hazafiság oltárára többek között Pataki Ferenc plébános személyében. Tisztelet az áldozatoknak. Tisztelet a *győztes* német, horvát és magyar falvaknak is, mert ma egy közös magyar győzelemnek állítunk emléket.

A már említett kevert nemzetiségi megoszlás mindenkit el kell, hogy gondolkodtasson a magyarságról és a hazáról vallott elképzeléseiről.

Engedjék meg, hogy magukról a kevéssé ismert 1921-es eseményekről, ha vázlatosan is, de szóljak, mert méltatlanul keveset beszélünk róluk. Pedig a magyar katonai hagyományainkból nőtt ki ezeknek a falvaknak a szabadsága, mert a magyar földhöz való jogot itt vérrel vívták ki. Azok tehát, akik ezt tették, érdemesek arra, hogy őket és tetteiket jobban megismerje a magyar közvélemény, mindezekről tudomást szerezzen a magyar fiatalság, és hogy történetük a Magyar Országgyűlésben is elhangozzon.

Sok kisebb rajtaütésben és a két ágfalvi ütközetben szerezték vissza könnyű kézfegyverrel ezt a területet a Rongyos Gárdának keresztelt önkénteseknek köszönhetően. Az első ágfalvi ütközetben a faluba bevonuló, kb. négyszeres túlerőben lévő osztrák csendőrséget, a kecskeméti tanyavilágból verbuválódott rongyosok, kiegészülve a Sopron megyei egyetemistákkal, az első világháborút megjárt tisztekkal és katonákkal, illetve a Székely Hadosztály maradványaival, a tiszti különítmény vezetésével meghátrálásra kényszerítették. Részünkről egy hősi halottal vívtuk ki a meglepő győzelmet.

A második ágfalvi ütközetben Ágfalva visszafoglalása történt, amelyben újabb három hősi halottunk volt. A teljes veszteség magyar oldalon kb. 25 fő, amelyben benne vannak a megtorlás civil áldozatai is.

1921. augusztus 28-án alakult meg a Rongyos Gárda ennek a területnek a védelmére, és csak 1923-ban tértek vissza ezek a falvak január 10. és március 9. között, tehát másfél évnyi kitartó helytállásról van szó. Emellett ehhez a sikerhez szükség volt még gróf Bánffy Miklós diplomáciai érzékenységére, az akkori külügyminiszterünk higgadt és bölcs tárgyalásaira az osztrákokkal, olyan tárgyalófelekkel, akik hallani sem akartak bármiféle kompromisszumról. Végül olasz közvetítők révén sikerült tárgyalóasztalhoz ültetni őket Velencében. A velencei egyezményben állapotok meg arról, hogy népszavazás dönti el a vitatott terület hovatartozását, ahol a vidék többsége Magyarországra szavazott.

Az önszerveződés és a diplomáciai cselekvés, a vakmerő hazafiság és a józan kormányzati tárgyalás egészséges egyensúlyáról és közös sikeréről szól történelmünknek ez a szakasza, amelynek eredményképpen ma magyarországi falvak lakosai előtt tiszteleghetünk.